

הנחיות להוראת המצגת "ניבים עכשיו – לא טוב היות האדם לבדו"

לפנינו מצגת שעוסקת בביטוי המקראי 'לא טוב היות האדם לבדו', הקשרו בטקסט המקראי ושימוש בשפתנו היום.

אפשר להרחיב את הפעילות בשימוש במצגות נוספות, כגון 'כל שמעו תצלינה שתי אזניו', 'של נעליך מעל רגליך' ו'הלך לחפש אתונות ומצא מלוכה'. ניתן להשתמש במצגות אלו ברצף להוראת ביטויים מקראיים, וניתן להשתמש בכל אחת מהן בנפרד כחלק מלימוד אותו הפרק.

שקופית 1: שקופית פתיחה

בשקופית זאת כותרת כללית של המצגת 'ניבים עכשיו – ביטוי מקראי בהקשר עכשווי'. כדאי לשאול את התלמידים:

אילו ביטויים מקראיים אתם מכירים?

יש החושבים שהשפה המקראית היא מיושנת ולא מתאימה לעולם המודרני. מה דעתכם?

מה אתם חושבים על אנשים שמתמשים בביטויים מקראיים?

(כדאי להדגיש שהשפה העברית מושפעת מאוד מהשפה המקראית. אמנם התנ"ך נכתב לפני הרבה מאוד שנים, אך יש לו השפעה אדירה על השפה שלנו היום. עם זאת, אף שהשפה העברית המודרנית מבוססת על העברית המקראית, הרבה מן המילים המקראיות איבדו בימינו את משמעותן המקורית)

מה אתם רואים בתמונה על גבי השקופית?

האם מתוך הרמזים שבתמונה אתם יכולים לנחש באיזה ביטוי נעסוק היום?

הנחיות למורים

שקופית 2:

מה בשקופית? סרטון קצר הטומן בחובו ביטוי מקראי.

כיצד ניתן להפעיל את התלמידים? צפו בסרטון וגלו איזה ביטוי מקראי מסתתר בקטע.

אם התלמידים לא מצליחים לגלות מהו הביטוי, ניתן להוביל אותם בשאלות: מה מתרחש בסרטון? הסבירו את רעיון הסרטון במילים שלכם. על מה מדברים הפסיכולוג והמטופל? מה נושא השיחה שלהם? האם אתם מכירים ביטוי מקראי שעוסק בכך?

שקופית 3:

מה בשקופית? משחק לגילוי הביטוי המקראי.

כיצד ניתן להפעיל את התלמידים? על התלמידים להעלות אותיות ולנסות לשבץ במקום המתאים, עד שמגלים מהו הביטוי המסתתר.

אפשר לעשות תחרות בין קבוצות, ולבדוק איזו קבוצה תצליח לנחש ראשונה מהו הביטוי.

אפשר גם להוסיף ציור של "איש תלוי" על הלוח ולשחק את המשחק "איש תלוי", כאשר כל אות לא נכונה שהתלמידים אומרים מוסיפה איבר לגוף האיש התלוי. מטרת התלמידים היא להצליח לגלות את הביטוי לפני שכל האיש התלוי מצויר על הלוח.

שקופית 4:

מה בשקופית? ההקשר המקראי של הביטוי.

כיצד ניתן להפעיל את התלמידים? קראו את הפסקה המסבירה מאיפה הגיע הביטוי. קראו את הטקסט המקראי ולמדו אותו יחד.

מדוע לדעתכם אלוהים מגיע למסקנה שלא טוב לאדם לבדו? מה קרה? מה אלוהים יברא כדי לעזור לאדם? האם מיד יברא לו אישה?

שקופית 5:

מה בשקופית? שקופית סקר

כיצד ניתן להפעיל את התלמידים? ערכו סקר בין התלמידים בכיתה ובדקו עם איזה משפט הם הכי מזדהים. האם דווקא טוב לאדם לבדו, או שאולי ברור להם כי לא טוב לו לבדו? ייתכן שיהיו תלמידים שיגידו שיש תקופות שטוב לו לאדם לבדו ואילו בתקופות אחרות יותר טוב עם מישהו. אפשר לערוך הצבעה כיתתית ולראות מהם דפוסי החשיבה של התלמידים, ולאחר מכן לבקש מהתלמידים לנמק את בחירתם ולהסביר.

שאלות נוספות לדיון:

- באילו מקרים אתם אוהבים להיות לבד?
- מה היתרון של היותכם לבד במקרים אלה?
- באילו מקרים אתם אוהבים להיות יחד עם אנשים אחרים? מדוע?

שקופית 6:

מה בשקופית? משמעות הביטוי בימינו. לפניכם גרפיטי שיצרה האמנית ג'ודי טל קופלמן.

כיצד ניתן להפעיל את התלמידים? התבוננו ביצירה וחשבו: מהו המסר שניסתה האמנית להעביר? מה היא הייתה מצביעה בסקר שערכנו בכיתה? האם אתם מזדהים עם המסר? האם מכירים את שירו של נתן זך? מה האמנית והמשורר עושים עם הטקסט המקראי? האם אתם מסכימים עם האמירה?

שקופית 7:

מה בשקופית? חבר בשבילי הוא! גלגל עם תמונות שיכולות לייצג בצורה מטאפורית את מושג החברות.

כיצד ניתן להפעיל את התלמידים? מומלץ להזמין נציג את הלוח, לבקש ממנו לסובב את הגלגל ולפתוח את התמונה שעליה הגלגל נעצר. לאחר מכן כדאי לשאול את התלמיד: מה הקשר בין התמונה המוצגת לבין חברות בעיניך?

לדוגמה, תמונה של ים: חבר בשבילי הוא אפשרות לחופש למציאת מרחבים בתוכי.

תמונת פרח: חבר בשבילי הוא הזדמנות לצמיחה, לחגוג יחד בזמנים שמחים, הוא מוסיף לי אור וצבע לחיים וכו'.

כדאי גם לבקש מהתלמידים לשתף במליאה אילו אסוציאציות עולות להם בהקשר של התמונה ושל חברות.

בשקופית זו ניתן להשתמש בסל"ב- סלולר בכיתה.

במקום לערוך דיון רגיל במליאה, ניתן ללחוץ על אייקון הסל"ב וליהנות מחוויה אינטראקטיבית ייחודית. הלוח יראה כך, כאשר שאלת הדין מופיעה בו: 'כתבו מהן התכונות שהכי חשובות לכן בחבר'.

פתיחת לוח הסל"ב מהווה תחליף לפעילות על גבי השקופית. לוח הסל"ב יאפשר לתלמידים להציג את תחושותיהם ומחשבותיהם לגבי תכונות החשובות להם בחברות. בזכות הלוח המשותף- התלמידים יוכלו לצפות במה שכתבו חבריהם ולנהל שיח פתוח בכיתה.

- הגדילו כמה שיותר פתקיות ובקשו ממי שכתב שיקריא את דבריו.

- התייחסו לתשובות דומות שניתנו על ידי תלמידים שונים: האם ישנן תכונות שחוזרות על עצמן בפתקים השונים? מדוע? מה עושה תכונה מסוימת חשובה דווקא ביחסי חברות?.